

Виходить у Львові
що дні (крім неділь і
гр. кат. свят) о 5-й
годині по полуночі.

РЕДАКЦІЯ і
Адміністрація: улиця
Чарнецького ч. 12.

ПІСЬМА приймаються
лиш франковані.

РУКОПИСІ
звертаються лише на
окреме жадання і за зло-
жением оплати поштової.

РЕКЛАМАЦІЇ
невідпечатані вільні від
оплати поштової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Газети Львівської”.

Вісти політичні.

До ситуації. — Річ про російське предложене
в справі болгарско-турецького спору. — Справи
балканські.

„Wiener Ztg.” оповіщаючи замкнені палати
послів, підносить, що правительство рішило ся
на такий крок лише під остаточним примусом.
Правительство дало парламентові досить ма-
териалу до праці, як супільне обезпечене, у-
держання залізниць, виглядане нових жерел
доходів на уоружені т. д. та виявилось до у-
правильнення язикової справи в Чехії. Позаяк
всё то було загрожене, правительство для ра-
тования поваги парламенту рішило ся сесію
замкнути. „Мусіла бути — пише „Wiener Ztg.” —
подана можність отверзення і повороту до роз-
ваги. Лише повна сувідомість того може спро-
вадити ратунок. Правительство ужиле отже
замкнення сесії не против тільки для добра пар-
ламенту. У відповідні часі має бути піднята
проба, як далеко дійшло в палаті послів пізна-
ння того. В тій цілі буде дана палаті нагода
виявлення своїх поглядів, показане своєї твор-
чої сили і здійстнення своїх інтересів для неї

самої. Правительство своїми зарядженнями при-
готував зворот з дотеперішньої дороги і візве
сторонництва, аби проявили добре наміри і за-
безпечили безвагідним поворотом до обов'яз-
ків встановлення людового парламенту. Іго даль-
ша судьба лежить в его власних руках.

Пропозиції, з якими виступило російське
правительство в болгарско-турецькім конфлікті,
викликали в дипломатичній сьвіті свого рода
сенсацію. Вправді пропозиції ті подано до
відомості загалу ще в доволі загальних начер-
ках, так, що подробиці російського фінансового
плану ще й досі не відомі точно, та основа їх
полягає єсна на чим: Туреччина має на основі
мира в Сан-Стефано і берлинського договору
платити Росії ще через 74 рік, воєнне відшкодо-
вання в щорічних ратах по 350 тисяч турець-
ких фунтів. З другого ж боку. Туреччина до-
магає ся від Болгарії сплати всхідно-румелян-
ського гарачу та права власності до всхідно-
румелянського шляху орієнタルнії залізниці,
заснованої Болгарією. Сума та в дорозі угоди
мала виносити 100 мільйонів франків та обни-
мала би заразом також 30 мільйонове відшкодо-
вання для управи орієнタルної залізниці за
переняте управи руху на шляху орієнタルної
залізниці.

Предложене Росії змагає отже до того,

щоби претенсії Росії до Туреччини і Туреч-
чини до Болгарії скомпенсувати. Буджет ту-
рекий облекшав би ся через те на 20 рік від
плачення рат Росії та відпав би російський
кондикт на податки з деяких вілаетів, яким
запоручено плачене відшкодовання Росії. Рівно-
часно Болгарія не мала би нічого платити
Туреччині, а стала би довжником Росії. Для
Болгарії був би такий поворот справи корист-
ний о стілько, що Росія признала би її пла-
чене сего довгу легкими ратаами при низькі
проценті, а Росія дісталася би на місце непра-
вильного довжника, Туреччини, Болгарію,
котру би тим самим захопила безмежно в сферу
своїх політичних впливів.

Франція і Англія повітали російський
план відразу незвично прихильно, чого не
можна сказати про Австрію і Німеччину, ко-
трі не можуть глядіти рівнодушно, як Росія
розвельможна ся на Балкані та приковує до
свого воза ще й Болгарію.

Туреччина спершу віднесла ся з запалом
до російського проекту, але поволі сей запал
остиг, бо ж по докладнішім розваженню вий-
шло, що Туреччина замість дістати якусь го-
тівку від Болгарії буде мусіла сама старати
ся десь о позичку для свого державного скар-
бу а по двадцяти літах евентуально ще й пла-

13)

Небезпечна тайна.

З англійського — Чарльса Ріда.

(Дальше).

В сій хвили увійшла Марі Бартлі до ком-
нати така від молодості і краси ясніюча, що
ніби аж ясніше від неї зробило ся. Подала
руку своєму первому братові, а той не спускав
очій з неї.

По короткім повітанню помог їй сестри до
воза, батько сів також і Вальтер повіз їх на
хутір.

Обіхали цілу фарму і оглянули всі будинки, котрі завдяки догляду Вальтера зна-
ходилися в добром стані. Бартлі спитав про
величину ґрунтів та про висоту чиншу. Валь-
тер подав єму все до відомості, а Бартлі сказав,
що ін все годить ся; хотів би лише знати,
чому теперішній посесор уступав.

— Було би найліпше, як би ви єго самі
о то спитали — відповів Вальтер. — Я би дуже
хотів, щоби ви довідалися з обох сторін.

— То вже, видко, така ваша натура —
сказав на то Бартлі. — Але як вам здає ся,
що єго до того спонукув?

— То, бачите, така річ: коли він тверезий,
то жалує ся, що мусить докладати; коли же
успіє ся, то розповідає тим, з котрими запиває
ся, що єщадив вже собі сім тисячів фунтів.
Декотрі єюожати треба було наводнювати і я
обіцяв єму доставити дренових рур та жадав

лиш, щоби він їх заложив. Мені здає ся, що
він не може з тим погодити ся, що було би
лиш справедливо, а то, щоби він платив більше,
коли з посесії мав такі зиски.

— Та ѿ мені здає ся, що то так буде —
сказав на то Бартлі. — Що до мене, то я
люблю господарити і вдоволяю би ся меншим
зиском.

Вальтер не сказав на то нічого; він не
мав охоти віддавати фарму Бартліві в посе-
сію. Той зміркував положене і взявши Марійку
на бік, спітав єї:

— А ти би охотно тут мешкала, дитинко?

— А вже ж, тату, як би ви того хотіли.
А до того ще, як знаєте, се місце уродження
нашого любого пана Гопа.

— Добре, скажіх то тому молодому чо-
ловікові; я дам тобі нагоду до того.

Тота нагода небавком знайшла ся і молода
дівчина відозвала ся несъільво: Братіку сво-
яче, ми всі троє були би дуже раді з того, як
би могли тут взяти сю фарму в посесію.

— Всі троє? — спітав він. — А ктож той
третій.

— Чоловік, котрого всі люблять та ѿ
котрого я люблю. Він називає ся пан Гоп —
дуже добрий чоловік! Я переконаний, що він
би ѿ вам сподобав ся.

— Гоп... а на ім'я Вільєм?

— Так... може ви єго знаєте? — спітала
Марійка усміхаючись.

— Знаю, та ѿ ніколо єго не забуду, бо
він одного разу тробив мені велику прислугу.

— Отже видите — сказала на то Марійка.

— Він готов кождому зробити якусь прислугу.
Він такий добрій, такий щирій і любій, що
другого такого нема на сьвіті. Він мені другим
батьком, а тут єго місце уродження. Тож то би
він втішив ся, як би я єму написала, що возь-
мемо тут посесію. Отже як, написати єму?

При тих словах подивила ся она своїми
красними очима так ніжно і широко на молодого
чоловіка, що той вже не відергав і сказав:

— А вже ж що возьмете — сказав він щи-
ро. — Лиш не гнівайте ся на мене, коли я
таки буду обставати при більшій ціні. Виж-
знаєте, що я маю тата і муши уважати на то,
щоби він мав також якісні зиски.

— Розуміє ся, що мусите на то уважати,
любий Вальтере — сказала Марійка необачно
а ті оба послідні слова застригли глубоко в
серці молодого чоловіччина.

Коли Марійка вернула опісля до гостин-
ниці, сказала Бартліві, що дістане фарму в
посесію, скоро згодить ся заплатити висший
чинш.

— Коли так, то все вже в порядку —
сказав Бартлі — і можемо завтра вертати домів.

— Так вже борзо! — сказала Марійка за-
сумована.

— А чого ж маємо тут ще довше остава-
ти ся? За чотири до вісім неділь приїдемо сю-
ди зовсім.

Зара на слідуючий день виїхали они на-
зад до дому.

Марійка була би дуже радо написала до
Вальтера, що заїхала щасливо, але щось єї від-

тити решту відшкодування Росії. Не малу ро-
лю в тій справі, грають також заходи Австрії
в Стамбулі, та побоювання Туреччини перед
зростом пансловізму на Балканах.

На посліднім засіданні отоманського пар-
ламенту раджено дальше над македонськими
справами. Більшість турецьких та грецьких
бесідників домагала ся більше енергічного посту-
повання правительства проти відділів повстан-
ців. Греки і більшість Турків заявили, що в
церковних справах парламент не має компе-
тенсії. Один з магометан жадав, щоби в Мак-
едонії заведено стан облоги. Як посол Ніше
назвав Грека Неліса шпіоном, счнила ся ве-
лика буча. То само повторилося, коли один
з грецьких послів обговорював справу свободи
совісти. Турецькі мули разом з другими музул-
манськими клерикалами почали протестувати
против цього криком та битем в пульти, так,
що бесідник мусів зійти з трибуни. Третій
інцидент з'явився під час промови одного грець-
кого посла, котрий хотів відповісти Вірменам.
Президент відобразив аму голос серед протесту
Греців і Вірмен, після чого заявив, що диску-
сию замикає. Коли крик не втихомиривався,
президент заповів перерву засідання. Вкінці по-
дискусії ухвалено дневний порядок, стверджуючий,
що національні міжусобиці в Македонії
мають цілі політичні.

страшувало від того. Она перестала бути дитиною.

Бартлі пішов зарах до свого адвоката і рапор-
тив ся йому про те, що він був такий, що Вальтер Кліффорд дістав за десять днів
письмо від Бартлі, до котрого був долучений
і контракт війську. Він був зовсім користний
для властителя, але й містив в собі хитру
ключку.

Лист прийшов поштою а Вальтер відчитав
їго батькові. Бартлі писав в ім'ї, що Гоп рапор-
тив аму приймати лише якогось управителя в
все буде добре. Він очевидно мав велику охоч-
ту перенести ся до свого рідного села і для-
того уважав висоту чину зовсім за відпові-
дну. Він, Бартлі, готов також стати посером і
поручив своєму адвокатові Коксона виготови-
ти проект контракту і уважаєння в нім всі
жадання властителя. Як би він того не зробив,
то нехай Вальтер зверне той проект зі своїми
замітками.

— Коли ж так — сказав на то полковник — то мусиши все добре розважити.

Вальтер усміхнувся.

— Як би то в его фаху, то я не хотів би
з ним нічого мати — сказав він — але тут він
як риба без води. Впрочому як би й не було а
я все возьму добре під розвагу. Коли посером
сам укладає контракт, то вставляє постанови,
які можуть нам зашкодити. Впрочому побачимо...
Ні, сей контракт так слушний і справедливий,
як лише можна.

— Покажи його нашому адвокатові і скажи
ему, щоби слово за словом добре розважив. Лиш
адвокат може адвоката зловити.

— Розуміється, що пораджу ся адвоката —
сказав Вальтер.

Так і стало ся, а адвокат прочитавши
проект сказав, що він зовсім добрий. Але все-
таки — сказав він — було би може добре до-
дати, що всі направи належать до него, лише
матеріал до них маєте ви доставити. Що до
обезпечення він огню, то не можете его до того
змусити, коли він не хоче; можете однак по-
робовать і то на него вложить. Стійте но!
тут єсть якесь незвичайна ключка: „Посесор
має право вертити за водою і використовувати
для себе камінь, вапно або мінерали, які знайдуться
ся в землі на ґрунті“. Ся постанова якось мені не подобається. Она дає аму право
копати ями і заводити ломи каміні, так сказати
би розрізувати фарму на кусні. Ага, тут
єсть ще й додаток: всяка школа, яку би че
рез таке використуване потерпіли поля і їх
рільничі урожайність, має бути повновладни-

НОВИНКИ.

Львів, дні 6-го лютого 1909

Галицькі домени. Дні 5 лютого відбула-
ся в Міністерстві рільництва конференція межи
п. Маршалком краєвим Галичини С. Е. гр. Стан.
Бадеїм, а управителем Міністерства, шефом сек-
ції Поне та шефом секції Заліскам в справі звіст-
кої революції соймової, визиваючої Віділ краєвий
щоби імам краю взявл в посесію галицькі лісі і
домени державні. По ствердженню, що Міністерство
рільництва готове приступити до розслідування, чи
ї в який спосіб дотична угоди могла бути ва-
ключена, згадано ся на то, що Віділ краєвий
приступить безпроверочко до розсмотрення подріб-
ностей і всіх відносин адміністрації державної ліс-
ії і домен галицьких, щоби розійті їх вартість
і рентовність. Одісія розпочнуться конкретні пе-
реговори, буде установлена специальна ко-
місія з репрезентантів правителства і краю, ко-
торої задачою буде перестудиувати докладно правну
і економічну сторону інтересу та предложити від
новідні внески. Розсліди ті мають розпочати ся
безпроверочко і з всяким можливим поспіхом.

Нешчасливі пригоди на зелізниці. Поїзд товарів що виїхав в пятницю о 8 год.
14 м. рано з Тернополя наїхав межи станицями
Глубічок великий а Озірна на ідучого шляхом зе-
лізничним селянином Іваном Кузьмом, від 24, нежона-
того. Кузьма не чув надіїджаючого поїзду і впав
під плуг локомотиви, котра сунула йому 400 мет-
трів далеко, а відтак відкинула на бік. Персонал

ком властителя оцінена а по тій оцінці відшко-
дована. — Під тим услівем, коли вам самим
вільно установляти ціну, справа та не може
вам ані крихти зашкодити.

Отже так узобрено проект в цілій його
основі а також приято малі зміни пороблені
з обох сторін; контракт виготовлено в двох
примірниках, підписано, доручено дотичним
особам і дотеперішній посерор уступив ся, від-
казуючи голосно на обох Кліффордів. То нечу-
вана річ, — говорив — щоби давати першень-
ство якомусь чужому, коли би він сам був
то заплатив, що були би від него захадали.

Бартлі взяв хутір в посесію.

Вальтер цовітав Гопа дуже сердечно
і широко. Молодий мужчина інтересував ся його
господарськими досвідами і заходив часто до
него, щоби від него учити ся. А набирав охоч-
ти до науки тим більше, що она давала аму
нагоду стрічати ся з хорошенською Марі Бартлі і балакати з нею; він старав ся тоді не
виявляти більше чувства, як на то дозволяли
зносини, з дівчиною, котрой не було ще повних
шіснайцять літ, і він все ще собі говорив, що
она дитина.

На нещастя она виглядала так доросла,
що Вальтер на перекір всім своїм постановам
щораз більше причиняв ся до того, щоби ві-
дитини рівнодушності настав конець. Скорі
зближив ся до неї, она стала несміливі, спа-
левила, її живість втихала і она ставала по-
вабно здерхалива. Любі невинність! Несвідо-
мо ступала ова дорогою, щоби притягнути
ї пріковати до себе молодого мужчину.

Була то стара люба гра, в котрій природа
сама визначує мужчині і женшині ролі. Сьміле
поступоване зі сторони мужчини, сполучене
з обavoю, щоби милю не вразити: ніби якесь
відступання зі сторони дівчини сполучене з жа-
добою, щоби можна бути податливою а для
 обоїх новий зміст житя і розкіші. Лише же
молоду пару, нехай она іде собі по цвітістій
стежкі молодості до невиминної цілі житя
а звернім ся в іншу сторону та придивім ся
роботі, котра мала стати ся причиною так само
дивних як і бурливих подій.

Ледви що Гоп закінчив переймати фарму
в посесію, як Бартлі вислав его до Бельгії,
щоби він там виучив ся веденя роботи в ко-
пальніях вугля.

(Дальше буде).

машини з причини заметів не добачив, що стало
ся. Кузьмі відтіли колеса машини зовсім праву ногу
а ліву зломили, а крім того покалічило її ще
страшно в голову і груди. Тяжко раненого від-
ставено до шпиталю в Тернополі. Стан єго вість
дуже грізний. — На шляху за Тернополем впав
в патницю дозорець зелізничний Бернгард Пія з
дрезини і потовк ся значно.

Огні. В кузні на подвір'ю реальності
пра ул. Городецькій ч. 127 вибух оногди огонь в
наслідок того, що займив ся від комінга бальок, на
котрім дах опирається. Огонь міг був прибряти
грізні розміри, але его спостережено ще в часі і у-
гашено заким ще наспіла горожа пожарна. —
В Куцуріві, бобрецького повіта згоріли в сих дніх
3 селянські хати. Шкода виносить 1500 К і була
лиш в двох третинах обезпечена.

— Репертуар руского театру в Пере-
мишли. Сала „Народного Дому“. Початок о 7½,
вечером.

В неділю, дні 7 с. м. по полудні о 3 год.
по зниженіх цінах „Наталка Полтавка“, вечером
„Житейське море“ (закінчене Сути), драма в 4
діях Карпенка Карого.

Дрібні вісти. З Відня доносять, що там
від 2 днів паде дощ, а з декотрих сторін нашої
держави надходить вісти про повені. З Монахова
в Баварії доносять знов о великих заметілях сні-
гових в сім краю, в наслідок котрих в багатьох
місцях настяла перерва в комунікації. — Мивув-
шого року померло в Станиславові загалом 585
люді, з того 328 мужчин і 257 жінок. — В Угерцах
повіта лісського відобразив собі жите через
повішеннє 70 літній старик Ант. Смолинський. При-
чиною самоубийства була невилічима хорoba. —
Дозорець вязниці, Доротей Юрченюк донеє львів-
ській поліції, що его син 11-літній Івась, уч. I кл.
гім., одержавши злу поту з кінцем курсу втік з
дому в напрямі як до Львова. Хлопець був убра-
ний в студентський мундур. То само зробив 10-
літній хлопець Йосиф, син Івана Краковецького,
господаря з Кутків, котрий ще купив собі у
когось книжку робітничу на ім'я Івана Вовка чи
Вілька і втік до Львова. Наконець Йосифі Шапо-
валок втік від чоловік, Сергій, челядник шевський
забравши їй 240 К і поїхав мабуть до Черновець. —
Катерина Ліберапка, жена робітника в копальні
„Банзай“ в Бориславі, згубила вчера коло
Віденської каварні 150 кор. — В Кошильцях
коло Тлустого тамошня поштарка п. Коцова
зпроневірила 5000 кор., які ужила на покриття
особистих довгів; він усунено з посади а бі-
дти осталось на ласці божій. — Арештований
в Кракові Щагельський признає вже, що то
він сковав в попелі 18 штук російської ренти
і каже, що він мав лише вимінити ті папери, за
що мав дістати 2000 рублів. Властителя па-
перів не хоче подати. Єсть підрізня, що папе-
ри ті походять з рабинку в Ченстохові. —
Вове Бернфельд згубив сими дні 5 книжочок
каси щадності, з котрих 4 були вінкульовані
а п'ята незінкульована на 1790 кор. Крім того
згубив він ще й один льос кредитовий.

† Померли: Іван Вахнянин, емери-
тований професор гімназії в Стрию, помер ни-
ні рано у Львові в 62 році життя. Похорон від-
буде ся в понеділок о 3 год. по полудні з до-
му жалоби при ул. Кампіяна ч. 5 на Лача-
ківське кладовище. — В Оломуці помер дні 3
с. м. командант місця полковник Александр
Кішукевич. Тіло буде перевезене до род-
инної гробниці в Зальцбурзі. — Автін Дер-
кач, укінчений студент фільософії, помер у
Львові в 26 році життя. — Марія Юрків,
жена дозорця вязниць, померла в 35 р. життя.

— Рускі диктати для народних шкіл.
Буковинська краєва рада шкільна в Чернівцях
письмо з 26. X. 1908 р. ч. 13.236 поручила
„Рускі диктати для народних шкіл і до при-
ватної науки. На підставі правописних пра-
вил зладив і методичними вказівками доповинив
Йосиф Танчаковський, учитель школи ім. М.
Шашкевича у Львові. Ціна примірника 70 с.“ —
яко підручник до помочи при науці руского
язика в народних школах, а також в пригото-
вляючих взгляду низших класах шкіл серед-
ніх і учительських семінарій.

Всячина для науки і забави.

— Перестуда і протяг. Коли студінь спінить діяльність верхній шкіри на чоловіці, то кажемо, що він перестудився. А студінь може спинити ту діяльність ріжними способами: она може здергати в крові toti творива, які виходять через шкіру; она може нарушити перві в шкірі а тоді передадуть тоді то хоробливі подразнені дальше внутрішнім частям нашого тіла; внаслідок того, що в студенів воздух може дуже багато тепла виходити нагло з тіла, може дуже легко настать якась нагла зміна в круженню крові. Найлікше і найнебезпечніше настася перестуда, коли студінь дідає на тіло тоді, коли оно зігріте і спочене і коли тоді студінь прийде нагло. Особливо шкідливий відтак в такім случаю протяг.

Шо ж то таке протяг? Коли в замкнених місцях (в комнатах, у вагоні на залізниці і т. д.), де чоловік перебуває хоч би й не дуже зігрітий, воздух якийсь малими отворами, шпарами або й через зле замкнене вікно добувається до середини і тут остужує огні тіло лише в одній місці з одного боку; або коли через отворені напроти себе вікна і двері воздух почуває нагло на тіло і відразу його остудить, то такий подув воздух називаємо протягом. Протяг, як сказано, може бути дуже сильний і на глий а тоді й остужує нагло і може викликати дуже борзо якесь хоробу або він дідає поволені через малі шпарки або й крізь стіни та викликує хоробу поволи." Перестудити можна вже тоді, коли хтось сидить довший час або може й спіть під стіною, крізь которую тягне воздух хоч поволи але постійно. Для того то бідні люди, що дніють і ночують в студеніх і вожких хатах та сплять під стінами, западають найчастіше на всілякого рода хороби з перестуди. Тому то коли спимо під стінами, то обслонюємо їх коциками і диванами.

Але перестуда може так само настать внаслідок якогось скорого остудження тіла в інший спосіб: коли н. пр. зігріті і спочені перебираються в студене біле, коли лягаємо в студену постіль, коли зігріті лізено в студену воду і т. п., тоді спиняється нагло діланські і настася перестуда. Наслідком перестуди бувають звичайно ревматичні (гістцеві) хороби м'язів і суставів, до яких прилучаються відтак запалені серця і мішочки серцевого. Дальше приходять катаральні запалення всіляких слизниць (плівок або оболонок), особливо в проводах від дихових, з чого приходить западення легких і т. д.

Отже щоби уникнути всіляких недуг, походячих з перестуди, треба уважати на то, щоби не перестудити ся і для того уникати передовсім протягів і уважати на то, щоби їх не викликавати, і не шкодити тим способом ані собі ані другим (як то часто буває н. пр. на залізницях у вагонах, де немудрі пасажири викликають протяги через отварання противних вікон). Коли же хтось перестудить ся, то вробить дуже добре, коли положиться в теплу постіль і напається горячого чаю, а коли його нема, то бодай горячої води з цукром і випоить ся. Коли ж би показала ся сильна горячка і болі, то не треба брати на поті, але поспитати ради лікарі.

— Перевернений хліб. Многі люди просто лякаються, коли побачать на столі перевернений хліб і зараз кладуть его, як належить. Стисніть півірка, що перевернений хліб може комусь в тих, що сидять при столі пошкодити. Розуміється, що то лише забобон, але тут розкажемо, звідки він вважається.

Давнішими часами майже аж до половини минувшого століття, мало кожде місто у Франції свого ката. Пекарі в тодішніх часах не розносili ще хліба по домах як тепер, лиши хто потребував приходив сам собі по него. А що й кат та его родина не могли обійтися також без хліба, то від него приходив хтось до пекаря. Але кат не мав права вибирати собі бояхонії. Пекарі пекли для катів хліби окремо і ставили їх па боці, а щоби можна було пізнати, що то хліб для ката, то перевертали его. Отже перевернений хліб був хлібом ката і ніхто в съїті навіть пайбідаюші люди не

були би его взяли, бо се було би для них нещастям. Так отже як многі інші забобонні звичаї так і сей походить в давніх середновічних часів та задержав ся ще до нині.

Убиване дітий богам на жертву. Показується, що на Філіппінських островах мимо довголітного панування на них Европейців, Іспанців, і мимо ширення там християнської віри, поганські обряди таки не злезли. Сьвідчить о тім найліпше довесене цвітового начальника з Давас в провінції Маро, що тамошні жителі недавно тому прислали в жертви богам дитину а то в тій цілі, щоби успокоїти злих духів. В тій цілі привязано малого хлопця до дерева з піднесеними понад голову руками. Відтак приложене дитині до грудей з правого боку, межи його правою рукою а ребрами спису і на даний знак проводиря вбито дитині спису в груди. Хлопчина, котрий очевидно не знав, що з ним має статися, лиши крикнув і вже не жив. Відтак витягнуто спису, здоймлено тіло з дерева і розрізано на двох; в трупа поширизувано кусники тіла і кождий з присутніх вівав собі кусник на памятку. Останки тіла закопано.

— О—я! Німецькі студенти звістні в того, що замість пильнувати науки на університеті, придумують всілякі дурниці, от хоч би й такий „бульє“, що тепер доводить в Празі до безнастанних бійок між Німцями а Чехами. Коли професор Іван Форштер (1729—1798), що свого часу юдивив Куком довкола землі був учителем наук природних на університеті в Галле, придумали були тоді студенти таку дурницю, що замість говорити один другому або й комусь іншому при повітанню або прашанню: „Добрій день, або Добраніч“, казали лише: О—я!

Ученій природослідник, котрому таке глупе поведіння його студентів не подобалося, хотів тому конець вробити. В тій цілі вибрал він за предмет до своїх викладів осла і закінчив словами: Треба ще й то зазначити, що після найновіших спостережень осли в Галле вже не кричат „І—я“ лише „О—я“. Від тої пори перестали вже студенти витати себе тим ослачим покликом.

Телеграми.

Прага 6 лютого. На основі найвищого уповаження закрито виннішим днем сесію ческого сойму.

Будапешт 6 лютого. В угорській палаті послів референт комісії військової предложив звіт в справі контингенту рекрутів. Пос. Надь (ліве крило партії незалежності) крикнув: Без окремого банку не дамо ані одного рекрута. — Палата приступила до дискусії над справою податку грунтового.

Солунь 6 лютого. Міністерство поробило зарядження в штуці покликання резерв, котрі мають бути готові до вимаршу на перший приказ.

Тебріс 6 лютого. В селі Хрік, віддаленім звідси о 4 версти, прийшло вчера межи повстанцями а відділом кавалерії Самед-хана до стички, під час якої повстанці стратили звиш 100 людей в забитих, ранених і увязнених.

Константинополь 6 лютого. Вчерашня рада міністрів тривала до пів до 12 години. „Jeni Gazetta“ доносить, що залагоджено дуже важні постанови, внаслідок котрих Туреччина буде увільнена від довгів, які мала сплатити Росії в протягу 74 літ, а ануїтати 350.000 фунтів позістануть в скарбі держави і можна їх буде ужити на потреби краю. — Вел. везир заявив редакторові згаданої газети: „Приймасмо в зasadі росийське предложене“. Міністер справ внутрішніх сказав: „Приймасмо в зasadі предложене, бо через то усунемо можливість війни. Ми уважали за свій патріотичний обов'язок зробити ту жертву“.

Лондон 6 лютого. Обговорюючи росийське предложене „Daily Telegr.“ радить Австрої, щоби, коли не хоче позбутися верховної вла-

сти навіть над одною стороною босанської території, відступила вузку полосу землі на по лудне від Дріни Сербії або Чорногорі або й обом тим державам, або наконець, щоби виарендувала ту полосу якісь спілці. В той спосіб могла би бути небезпечна справа полагодження для ряду поколінь.

Господарство, промисл і торговля

Ціна збігу у Львові.

дня 5 лютого:	
Ціна в коронах за 50 кілів у Львові.	
Ішеница	11·30 до 11·60
Жито	9·60 до 9·90
Овес	7·60 до 7·90
Ячмінь пашний	7·30 до 7·60
Ячмінь броварний	7·60 до 9·—
Ріпак	— до —
Льняника	— до —
Горох до варення	9·— до 12·—
Вика	7·50 до 8·—
Бобик	7·30 до 7·60
Гречка	— до —
Кукурудза нова	— до —
Хміль за 56 кільо	— до —
Конюшина червона	65·— до 80·—
Конюшина біла	35·— до 55·—
Конюшина шведка	70·— до 80·—
Тимотка	24·— до 30·—

Надіслане.

С о л о с с е и м

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

Нова сенсаційна програма

від 1 до 28 лютого 1909.

Щоденно о год. 8 вечер представлена. В неділі і субота 2 представлена о 4 год. по пох. і 8 годині вечором. Шо пятниці High-Life представлена. Вілети вчасніше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвіка ч. 5.

Тисяч порад для всіх містить в собі часоп. „Добре Ради“ ще можна получить 10 річн. по 1·50 кор. а всі разом за 10 кор., Іван Давидович, Стрілецький Кут (Буковина).

Млинки до чищення збіжу „Нового Моделю“ і вишробовані, дуже добре о 6 ситах. Ціна 60 К;

сильніші зі скринкою на сита і зелінним приладом до вигортання збіжу з коша 8 сит, ціна 80 К.

Плуги, січкарні, і інші господарські знаряди власного виробу поручав

Іван Плейз

в Турці під Коломисю.

— Цінник на ждане даром.

Мід десеровий курадині

з власної паски, розсилаю в міцних коробках 5 кг. лише 6 кор. франко. КОРІНЕВИЧ ем. учит. Іванчани.

За редакцію відповідає: Адам Кроховецький.

О Г О Л О Ш Е Н Я.

ПОШУКУЄМО НАРЕЧЕНИХ

котрі мають намір купити со-
бі виправу.

Купите найдешевше всілякі
товари на домові потреби
в ткальни.

Братів КЕЙДАР
„Добрушка“ ч. 9131 (Чехія).

Прошу переконати ся, за-
мавляючи вже тепер по зни-
жених цінах:

6 штук простирає Іа 150/200
цм. величини К 15 оплатио.

6 штук простирає Іа 150/200
цм. величини К 16 опл.

1 шт. простирала з ірландської
веби Іа 20 м. К 11 опл.

1 тувиць батистових хусточек
до носа К 3 опл.

30 м. найліпших решток без
ніяких хиб 3—8 мет. довг.
К 24 опл.

Вівіцтв решток не висилається.

Вівіцтв в всіх полотняних
і бавовняних товарів даром і
оплатно.

Через ц. к. Намісництво затверджене.

Памятайте!

Перед виїздом до Америки, Канади, Брази-
лії і Аргентини як через Гамбург, Брему,
Роттердам так і через Антверпенію.

Жадайте поучення і пояснення від Товариства
опіки над емігрантами

Провидінє в Осьвенції.

До листу треба додути марку за 10 сот.

Адресуйте: Філія Товариства опіки над емі-
грантами „Провидінє“ в Осьвенції.

Шкіряні вироби з росийскої шкіри!

Пара чобіт з роси-
скої шкіри висуваних
т. вв. „Штаперів“ що
вистануть до ношения
по 14, 15, 16, 17, 18,
19, 20, 22 і 24 корон.

Другий же рід таких
же чобіт із росийскої
шкіри, мягких, особли-
во придатних до но-
шения для жінок і ді-
вчат, котрі вистарчать

до ношения по 10, 11 і 12 К, для школярів 7, 8, 9 і 10 К.
Третий же рід чобіт, з найлучшого юхту жовтого, для муж-
чин, паріків по 14 і 16 К, для школярів чоботи з того ж
жовтого юхту по 6 і 7 К.

Четвертий же рід чобіт зимових з верха шкіра, а в середині
овече сукно, для мужчин по 14, 15 і 16 К.
Братя селяни і міщани! Не дайте ся ошукувати по ярмар-
ках і торгах, не купуйте тандети у жидів, памятайце на по-
словицю: Дешево мясо пси їдять! Жади до тих ярмаркових
чобіт дають паші на брензелі як в них підете в болото, то
прийдете домів бoso. Замовляючий повинен прислати 4 К
задатку і міру в ноги, скілько центиметрів довга а скілько
груба. Без задатку не висилається нікому.

Стефан Копач
Струтин, п. Долина ад Стрий.

БІЛЕСТИ ІЗДИ
на всі зелізниці
красні і заграницні
продає
Агенція зелізниць держ. Ст.
Соколовського,
Львів, Пасаж Гавсмана ч. 9.

■ Найдешевше можна купити лише ■

В А В К Щ Й Й Н І Й Г а л и

ул. Сикстуска 32

меблі, образи, дивани, сальонову обставу, золото, біжутерії,

старинності і все можливе до домового уладження.

Порозумінє з провінцією писемно.

Вступ вільний цілий день.